

'Oogsten' van de zon leidt in Spanje vaak tot faillissement

Sinds 2011 schreeft de regering in Spanje de subsidies voor zonne-energie terug en worden belastingen opgelegd.

door onze correspondent

Pauline Blom

MADRID - In Spanje is het oogsten van de zon niet meer gratis. In de hoop 3 miljard euro te bezuinigen, trekt de regering definitief de stekker uit een omvangrijk subsidietraject voor duurzame energie en gaat met terugwerkende kracht belasting heffen. Daardoor worden particulieren en investeerders wereldwijd gedupeerd. Baldo Guzzardo (45) 'breekt' als de toekomst ter sprake komt. Het vooruitzicht dat hij straks dakloos is en zijn twee kinderen niet kunnen studeren, wordt hem even te veel. Zijn kapperszaak, die zijn vader in 1976 opzette, wordt volgens hem te grondig gericht.

„Ik heb 25 jaar keihard gewerkt en heb nu helemaal niets meer”, haapt de stem van de man uit Alicante. „Behalve een schuld van bijna een ton. Ik ben geruïneerd voor de rest van mijn leven.”

Het zag er in 2005 zo mooi uit. Duurzame energie was het toverwoord. De staat stimuleerde investeringen, onder meer door 25 jaar lang hoge inkomsten te garanderen. Zijn huis was zo goed als afbetaald, schulden had Guzzardo niet, dus was het makkelijk aankloppen bij de bank voor een lening. De zoon van een Italiaanse

vader ging het avontuur aan en investeerde 90.000 euro in een *huerto solar*, letterlijk vertaald een 'moestuin voor de zon'.

„Alles ging goed, tot de Partido Popular in 2011 aan de macht kwam”, vertelt Guzzardo. „Vanaf dat moment werden er keer op keer nieuwe bezuinigingen en belastingen ingevoerd op zonne-energie. Waardoor ik het afgelopen trimester uiteindelijk de aflossing niet meer kon opbrengen. Technisch gezien ben ik failliet, de bank zal me alles afnemen.”

Rond de 200.000 particulieren in Spanje komen dezer dagen bedrogen uit. Maar ook grote investeerders verliezen veel. Zoals een Deens lerarenfonds dat bewust koos voor het opbouwen van een schoon pensioen, door te investeren in duurzame energie. Of het Nederlandse Triodos Amperefonds. Dat heeft inmiddels - samen met andere grotere investeerders - een Europese arbitragezaak aangespannen.

Piet Holtrop, die met zijn advocatenkantoor vanuit Barcelona bijna 1.400 gedupeerden bijstaat, vindt de gang van zaken 'buitengewoon frustrerend'. „Het is niet zo dat in tijden van crisis de rechtstaat opzij kan worden geschoven”, stelt Holtrop. „Spanje lijkt steeds meer een bananenrepubliek. Alles is gericht op het bereiken van conjuncturele doelen op korte termijn. Je mag een systeem aanpassen, maar niet de deelnemers aantasten in hun rechten. Als je rommelt aan de regels, krijg je als land geen serieuze investeerders meer. Alleen aasgierfondsen die het land leeg komen zuigen. De zon schijnt vaak genoeg in Spanje om middels zonnepanelen volledig zelfvoorzienend te zijn, als gezin of bedrijf. Die investering verdienen je gemiddeld in zes jaar terug. De regering is daar op tegen, omdat de

■ Een veld vol zonnecollectoren in de buurt van het Andalusische dorp Vejer de la Frontera. De installatie genereert stroom voor vierduizend huishoudens. foto Pauline Blom

energiebedrijven daardoor in hoog tempo klanten verliezen.”

De energiemarkt in Spanje wordt gedomineerd door vijf grote bedrijven, die gezamenlijk 85 procent van de markt in handen hebben. „Het is een oligopolie”, legt Holtrop uit. „Van beursgenoteerde bedrijven, die opmerkelijk genoeg het afgelopen jaar ondanks een teruglopende vraag meer winst hebben gemaakt. De regering heeft geen controle over de prijs voor energie. De markt is ondoorzichtig, er is geen onderlinge concurrentie en vraag en aanbod spelen geen rol bij het vaststellen van de prijs.”

Op Ierland en Cyprus na zijn de energieprijzen in Spanje, die tussen 2006 en 2012 met 60 procent zijn gestegen, de hoogste van heel

Europa. Volgens Holtrop is het terugschroeven van duurzame energie geen macro-economisch of technologisch, maar een politiek probleem.

„Traditioneel zijn de banden tussen de politiek en de grote energiebedrijven heel nauw”, weet hij. „Er is sprake van een draai-deurbeleid. Politici werken korte of langere tijd voor de energiebedrijven en keren terug. Of andersom.”

Van alle kanten wordt momenteel druk uitgeoefend op de Spaanse regering. De Europese Commissie heeft een informatie-ronde geopend en er lopen rechtszaken op verschillende niveaus. Het Spaanse hooggerechtshof deed eerder deze week uitspraak in hoger beroep, aangespannen

door belangenverenigingen van gedupeerden. Het hof erkende dat de bezuinigingen 'vooral gecalculeerde inkomsten niet waar kunnen maken'. Maar stelde ook dat

het rechtsprincipe niet in gevaar komt' en dat Spanje geen andere keuze heeft om te voorkomen dat het energiesysteem gevaar loopt. Baldo Guzzardo voelt zich vooral in de maling genomen door zijn eigen regering.

„Ik heb er slapeloze nachten van, al maanden. Dan kruip ik toch weer achter de computer, probeer ik een uitweg te vinden. We hebben in Alicante meer dan driehonderd dagen zon per jaar. Om die te oogsten, moeten we voortaan betalen. Het is ongelooflijk, maar waar. Ze hebben zich de zon toegeëigend.”

Eindelijk standbeeld voor Dickens

PORTSMOUTH - Hij geldt als een van de beroemdste schrijvers aller tijden, hij wordt wereldwijd gelezen, maar een levensgroot standbeeld was er van Charles Dickens in heel Engeland niet te vinden. In zijn geboorteplaats Portsmouth is gisteren, op zijn 202e verjaardag, eindelijk een beeld van hem onthuld.

De feestelijke gebeurtenis op Guildhall Square, bij Dickens' geboortehuis, werd bijgewoond

door ongeveer veertig nazaten van de auteur.

Het beeld toont Dickens met een boek in zijn hand en een stapel boeken naast hem. De plannen om in Portsmouth een beeld op te richten waren al 110 jaar oud. Een heikel punt was steeds de opmerking in het testament van de schrijver dat hij geen monument of beeld ter nagedachtenis wilde. Op andere plaatsen in de wereld, onder andere Philadelphia en Sydney, staan al langer levensgrote standbeelden. Beeldhouwer Martin Jennings vervaardigde het beeld, meldt de Britse krant The Guardian. Charles Dickens schreef onder meer de werken *Oliver Twist*, *A Christmas Carol*, *A tale of two cities* en *The pickwick papers*.

■ Oliver Dickens bij het beeld van zijn beroemde familieid. foto HH

Zuid-Afrika kiest in mei nieuw parlement

JOHANNESBURG - De Zuid-Afrikanen kiezen op woensdag 7 mei een nieuw parlement. Dat heeft president Jacob Zuma gisteren bekendgemaakt na overleg met de premiers van de negen provincies en de nationale kiesraad.

Algemeen wordt verwacht dat de regeringspartij ANC aan de macht blijft en dat Zuma zich kandidaat stelt voor een tweede ambtstermijn.

Het ANC regeert Zuid-Afrika sinds het einde van de apartheid in 1994. In dat jaar werd ook de onlangs overleden Nelson Mandela president van het land. Hoewel de populariteit van de par-

tij door onder meer de corruptie en een falende aanpak van de criminaliteit en de werkloosheid is verminderd, lijkt de oppositie geen kans te maken om het ANC van het regeringspluchte te verdriven.

Vorige week leek de Zuid-Afrikaanse anti-apartheidsactivist Mamphele Ramphele de presidentskandidaat te worden van de oppositiepartij Democratische Alliantie, maar zij zag daar na een week van af. Ramphele was de partner van Steve Biko, de leider van de zwarte bewustzijnsbeweging, die in 1977 in zijn cel werd doodgeslagen.

110

De plannen om in Portsmouth een beeld van Charles Dickens op te richten, waren al 110 jaar oud.